

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemán velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemán velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in veljajo tristoletna petič-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopis se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemai nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 205.

V Ljubljani, v četrtek 6. septembra 1888.

Letnik XVI.

Štiridesetletnica cesarjeva

„Slovenskega pevskega društva“ na Krškem.

(Izvirén dopis.)

Odbor „Slovenskega pevskega društva“ je bil letos sklenil cesarjevo štiridesetletnico proslavljati na posebno veličasten način s tem, da je priredil s pomočjo slovenskih pevkinj in pevcev slavnosten koncert v prijaznem dolenskem mestu — na Krškem. Temu se je pridružil tudi odbor „Pedagogiškega društva“, ki je tudi 40letnico cesarjevega vladanja praznoval s slovesno otvoritvijo „prve stalne slovenske učilske izložbe“.

V ta namen se je na Krškem ustanovil slavnostni odbor pod predsedništvom krškega okrajnega glavarja blag. g. Henrika Weigleina, kateremu je marljivo pomagal tajnik g. Tomo Romih, meščanske šole učitelj. Tema gospodoma so še drugi gospodje člani pridno pomagali, da se je vse za to svečanost priredilo in napravilo. Cel mesec je bilo s priredbami posla — in zadnji trenotek se nam je mnogo pokazilo zaradi grdega vremena, kajti ravno dan poprej je začelo deževati — in na slavnostni dan je kar lilo curkoma do 4 ure popoldne. Vzlic slabemu vremenu se je vsa slavnost završila povsem poveljno — rekel bi izvrstno.

Da je vse tako izpalo, imamo se veliko zahvaliti vojaškemu poveljniku iz Zadovinjeka pri Krškem, ki nam je dal na razpolaganje vojakov, da so postavili oder na šolskem trgu za 300 pevcev in vojaško godbo; dalje velikanski slavolok med šolo in cerkvijo, kakoršnega Krško še nikdar videlo ni. Polovico mesta so okrasili z vencí, zvezanimi na visocih drogih; vrh teh so pa vihrale zastave, po sredi pa male zastavice in lampijoni.

Na slavoloku je bilo čitati več krasnih napisov: spredaj „Hrast se omaje in hrib — Zvestoba Slovence ne gane“; na nasprotni strani „Vse za vero, dom, cesarja“; na desni strani nekoliko niže „Vsa, kar solnce je obsije — Cvěti, mirna Avstrija“, na nasprotni strani „Bog ohrani nam cesarja — Ljube Avstrije vladarja“; na levi strani spodaj „Živi cesar, domovina — Srečna bude Avstrija“, tej strani nasproti „Vse za dom in za cesarja — Za cesarja

blago, kri“. Vrh slavoloka so pa vihrale velikanske zastave cesarske in narodne.

Tudi na odru smo opazili cesarski grb s črkama F. J. I., letnici 1848—1888 in pevsko liro, na katerej je stalo napisano „Slovensko pevsko društvo“.

Pred vhomom v mesto sta stala dva mlaja z zastavama, zvezana z vencem; za isti je bil pripravljén napis „Slavnim slovenskim slavcem slava“, ki ga pa radi slabega vremena nismo razobesili. Meščani so večinoma hiše nakitili z zastavami, nekateri tudi olepšali z zelenjem.

Nekaj pevkinj, pevcev in gostov je prišlo na Krško že na večer pred slavnostjo s poštnim vlakom. Največ jih je prišlo z zjutrajšnjim vlakom: s Štajerskega, Ljubljane (prav malo!) itd. S Hrvatske, Brežic, Novega Mesta, Sevnice itd. itd. so došli tudi predpoludnem in nekateri popoldne. Ljudstva je bilo nad tisoč, pevkinj in pevcev pa nad sto! Kolika bi bila vdeležitev pri lepem vremenu!

Slovesno sv. mašo smo imeli ob 9. uri v mestni cerkvi, katero je daroval domači g. vikarij z asistencijo; peli so domači z nekaterimi tujimi pevci Nedvedovo „K Tebi srea povzdignimo“. Cerkev je bila vernega ljudstva napolnjena.

Po sv. maši se je slovesno otvorila „prva slovenska stalna učilska izložba“ po primernem nagovoru g. predsednika. Pri tej priložnosti smo opazili starosto slovenskega učiteljstva, velezaslužnega moža g. Andreja Praprotnika in prof. poslanca Šukljeja; oba sta pohvalila vrlí napredek „Pedagogiškega društva“. Dalje je to izložbo si ogledalo ostalo slovensko razumništvo, ki je ta dan prišlo na Krško.

Potem smo imeli skupno pevsko vajo v dvorani „bralnega društva“ (petje je vodil g. Stanko Pirnat iz Brežic). Po vaji se je vršil občni zbor „Slovenskega pevskega društva“. Odbor ostane stari s sedežem na Ptují. Bilježiti mi je še, da je bil pri občnem zboru zbog velikih zaslug, ki jih je imel pri tej velikanski slavnosti, jednoglasno imenovan častnim članom krški okrajni glavar, blag. g. Henrik Weiglein, čemur je zbor z „živio“ pritrdil.

Ob 1. uri smo se podali k skupnemu obedu na vrt g. Gregoriča. Prvo napitnico napije pred-

sednik „Slovenskega pevskega društva“ svetlemu vladarju v prekrasnem govoru. Vojaška godba na to zavrta avstrijsko himno. — Druga napitnica je veljala slovenskemu narodu. Preseneteni smo bili, čuvši cesarskega uradnika, okraj. glavarja čisto slovenščino. Mej drugim je g. okraj. glavar Weiglein omenjal neomahljivo zvestobo in udanost slovenskega ljudstva do vladarja in cele cesarske hiše. Pri teh besedah nastane nepopisno navdušenje. Objednem se še zahvali „Slovenskemu pevkemu društvu“ za lojalnost, spodbujaje ga še dalje gojiti prekrasno slovensko petje. „Živio in slava“ so sledili končanemu govoru. S tem je bil oficijelen del banketa končan. Vojaška godba je zavrta nekaj komadov.

Točno ob 4. uri se prične slavnostni koncert — tudi na Gregoričevem vrtu. Oder za silo so vojaki postavili v par urah. Slava jim! Pred koncertom je imel slavnostni govor gosp. deželni in državni poslanec Šuklje. V svojem izbornem govoru je prisotnim pojasnil pomen današnje slavnosti ter opisal lepe lastnosti viteškega avstrijskega vladarja Frana Josipa I., zaščitnika vseh narodov. Gospod govornik je povdarjal, da smo Slovenci ravno pod sedanjim vladarjem prejeli največ pravic. Sploh smo opazili, da je g. profesor Šuklje rojen govornik. — Temu je sledila cesarska pesen; pel jo je polnoštevilén zbor s spremljevanjem vojaške godbe.

Vse druge pevske točke so se izvršile gladko in izbornó. Občinstvo je slehernó pesen odobrovalo z navdušenjem — osobito so mu ugajali mešani zbori. Zato prelepa zahvala vrlim pevkinjam — zlasti onim z zelenega Štajerja, ki se niso zvale slabega vremena. Te naj bodo marsikaterim domačim v vzgled in spodbujó.

Po koncertu je sledila prosta zabava. Na večer se je mesto razsvetilo; bakljada je pa izostala. Vdeležencem te slavnosti nikakor ne bode žal, kajti vkljub grdemu vremenu se je izšlo vse v najlepšem redu na čast „Slovenskemu pevkemu društvu“ in „Pedagogiškemu društvu“ ter vsemu slovenskemu narodu v slavo. Še enkrat zakličemo: „Slavnim slovenskim slavčkom slava!“ —r.

LISTEK.

Tri dni na Reki.

Zapísal Hrvat iz Dalmacije.

(Konec.)

Predolgo bi bilo govoriti, kaj se mi je vse zgodilo drugi dan. Na pol truden in zaspan sem pohajal po mestu brez vsacega znanca. Slišal sem že poprej, da je na Reki čitalnica hrvatska, in hočem jo videti. — V tem bil sem srečen. Srečal sem na poti poštenega človeka in ga prosil, da mi pokaže čitalnico. Po vsem vedenju tega človeka sem spoznal, da je izobražen in pošten. On me je pripeljal v čitalnico, kjer sem našel štiri bralce, katere sem pozdravil hrvatski, ki so mi tudi hrvatski odzdravili.

Hvala Bogu, zdaj sem pri bratih! Prišel sem razgovor ž njimi, in oni so mi pripovedali, kako je na Reki, „da je mnogo talijanskega, ali vendar da je več hrvatskega.“

O tem sem se zjutraj sam prepričal. Najpopred te Rečan talijanski pozdravi, ako pa se ž njim

razgovarjaš, govori s teboj hrvatski. Čitalnica dobro napreduje, ker ima preko sto in petdeset udov, in to vse izobraženih oseb. Bog blagoslovi in vzdrži mnogo let to društvo!

Iz čitalnice šel sem k znanecu; ali pri njem je vse talijansko. Ima štiri otroke, kateri so večinoma talijansko govorili. Prašal sem ga, kaj pomeni tisti „ich“. — Odgovoril mi je, da mu je to potrebno zaradi prodajalnice. To bi ga moglo nekoliko opravičiti. Pred odhodom sem mu priporočal, naj se spominja svoje tužne domovine in naj ljubezen do domovine vsadi v nežna otroška srea. Nato hotel sem obiskati Trsat. Ker nisem gori pota znal, prosil sem človeka, da me spremi do stopnjice, katerih je, kakor pravijo, okolu štiristo in deset. Ko sem prišel na Trsat, zdelo se mi je novo življenje. Ljudstvo je bolj živo, govori hrvatski, ravno tako kakor v našem Spljetu, a v cerkev gre staro in mlado. — Šel sem pozdravit o. gvardijana vlč. Julija Brunnerja, kateri me je ljubeznjivo sprejel. Tam ostal sem pri obedu. Da so oo. frančiškani poznani zaradi svojega domoljubja in gostoljubnosti, to že vsakdo zna.

Drugo jutro sem se poslovil od ljubeznivih bratov. Potem sem razgledal nekatera starine nekdanjih grofov Frankopanov. Krasno je gledati z onih starinskih zidov Reko in okolico. Kolikor bolj sem gledal to krasno naravo, toliko bolj mi je žalostno sree utripalo pri spominu na slavne pradede, in moral sem se solziti. Kako ne bi se solzil, če pomisliš, da od one slave ni ostalo ničesa, kakor podrti zidovi, a njihovo čast pripoveduje zgodovina.

Ob desetih se vrnem zopet na Reko in v spremstvu vodnika grem v ladijestajo. — Pripovedoval mi je, da je mnogo hiš na morji sezidanih, in kako da je zdaj Reka olepšana, a da še ni polovica onega denarja porabljena, kateri je namenjen za olepšavo mesta Reke. Trideset milijonov goldinarjev je zato namenjenih, od katerih je pa še le dvanajst porabljenih.

Za obedom popoldne sem imel srečo spoznati se z veleučeni hrvatskim zastopnikom gosp. Valjuškim. To je človek Hrvat z dušo in srcem. Star je 72 let; brada in lasje so mu osiveli. Lica je vselega. Veliko lepih reči sem slišal od tega vred-

O uravnavi Mirne.

(Konec.)

Vsi ti nasveti so primerni, treba jih bo le v nekaterem oziru dopolniti. Posebno se ne smé prezreti, da bo treba kaj storiti, da se zabrani zasipanje. Zasipanje pa se prouzroči na nekak poseben način vsled tega, ker se oni gorski kraji, kjer se nahaja gramoz, ne morejo zagraditi. Največ so to visoko ležeči vinogradi, od katerih odnaša voda pri vsakem večjem deževju peščeno zemljo in kamenje, in vsled tega se struga potoka vedno bolj zasipa.

Posebno stranski potoki Hince, Jesenica in Bistrica so, ki največ pomorejo, da se struga potoka Mirne zasipa in pokvarja. Temu pa je mogoče v okom priti le, če se imenovani stranski potoki pred izlivom v Mirno razdelé tako, da se pri vsakem naredé dve strugi. Vsled tega nehala bo voda takoj hitro teči in bo puščala prodovino pred, ko bo prišla do glavnega zbiralnika, namreč do potoka Mirne. To prodovino treba bo včasih iztrebiti (za posipanje cest) zato, da se ne bo zajezila voda nazaj proti dolini.

Vsled vednega zasipanja se je struga potoka Mirne že tako vzdignila, da je v največ krajih najvišja v vsem povodnji podvrženem svetu. Pri nivelovanju se je konstatovalo, da je v nekaterih poprečnih presekih ob rebro ležeči svet za 2 m nižji kakor sta bregova potoka in za 1 m nižji kakor površje vode pri normalnem stanju. Naravna posledica temu je ta, da se voda posebno ob času povodnji ne more iztekati vsa v zbiralnik, ampak se izliva in zastaja po dolini in potem vseda v zemljo.

Več vdeležencev je izreklo željo, naj bi se ves potok temeljito vpravil, in sicer na ta način, da bi se struga potoka na najnižje ležeči svet preložila. Toda na to se zaradi prevelikih stroškov in zaradi nekake posebne oblike sveta (najnižji kraji tega sveta namreč ne ležé v najkrajši črti) ne more ozir jemati. V tem oziru je treba povdarjati, da je z nasvetovano vpravilo mogoče doseči umno osuševanje vse povodnji podvržene okolice, ako se krajne osuševalne naprave zistematično izvrše in ako se ob potoku napravijo rovišča, v katera se bo stekala čezmerna množina vode tega potoka. Sedanja za osuševanje namenjena rovišča niso nikakor tako narejena, kakor to zahteva pravilna naprava travnikov. Glavni zbiralniki tekó v različno pretrganih črtah ob posameznih mejah posestev ter se izlivajo navadno nazaj proti vodi v Mirno. Padca ni zapaziti, in zaradi tega je lahko umevno, da se po takih rovišjih voda rajši napeljava kakor odvaža. Kjerkoli je ljudi učila skušnja, da je le z paralelnimi rovišči mogoče zadosten padeč in odtok vode doseči, tam se je tudi dobro zapazilo, da so bila rovišča seveda z mnogimi ovinki narejena paralelno s potokom.

Pri vsem tem pa služijo ta rovišča le pri nizkem stanju vode, ker je odtok sploh preslab. Gledé prodorov se omenja, da se je potem, ko so se zmerili preseki in zmerila množina vode, določilo, da bi treba bilo ne le dveh, kakor je bilo nasvetovano, ampak treh po velikosti različnih presekov, in sicer prvi presek za najmanjši potočni presek od mirnskega mosta do izliva potoka Bistrice, srednji presek od tu do potoka Hince in največji presek od potoka Hince do vasi Dule.

Naprava prodorov se mora, kar se tiče njihov lege, z ozirom na izvršeno nivelovanje v to svrhu

deloma prenarediti, da se dobi enakomeren padeč in da ne bo treba preveč iztrebljevati staro strugo potoka. Posebno veljá to gledé kraja pod dobsko graščino in pri Čehnarjevem mlinu, kjer bo treba izvršiti večja zemeljska dela. Nasprotno pa so v soteski pod sv. Jurijem nasvetovane vodovodeče naprave popolnoma odveč, ker je struga potoka med strmimi skalnatimi stenami tako stisnena, da je vsaka vpravila nepotrebna, razun ako se odpravita oba jezova.

O tem pa, katero nasvetovanih zakrival naj se uporablja namreč, ali naj se napravi tlak iz lomljenega kamena ali naj se naredí pletovina, odločuje pa veliko nižja svota stroškov (12.000 gl.), da se naredí pletovina, ki bo tudi dobro služila, ker po izvršeni vpravili ne bo voda, kakor se je izračunilo, tako hitro tekla, da bi mogla poškodovati dobro narejeno in s travo zaraščeno pletovino. Le pri vzboknenih mestih, pri večjih zavinkih, kjer se voda v obronke zaletava, treba je, da se ti obronki zagotové s kamenitim tlakom.

V načrtu ne omenjen nedostatek pa je ta, da rastó na dnu potoka zelišča in na obronkih divja vrbovina, ki zavzema mnogokrat $\frac{3}{4}$ protočnega preseka in tako zadržuje odtok vode. Tam, kjer bo ostala stara struga potoka tudi potem, ko se bode izvršila vpravila, treba bo vse na vodo viseče vejevje porabiti za fašine; zelišča na dnu potoka pa popolnoma odpraviti.

V popisani vodogradni okolini potoka Mirne nabaja se osem različnih vodnih naprav, katere bo treba ali odpraviti ali prenarediti, to je, treba bode za-nje zgraditi jezove z zatvornicami.

Treba bode posebno:

1. Pongracev mlin s 4 žlebovi odkupiti za	3000 gl.
2. Odkupiti žago grofa Barbo-ta s 6 žlebovi za	4000 "
3. Odkupiti mlatilnico grofa Barbo-ta z 1 žlebom za	2000 "
4. Odkupiti Čehnarjev mlin za	4000 "
5. Prenarediti jez pri baron Bergovem takozvanem Terusovem mlinu za	1200 "
6. Prenarediti jez pri Vizjakovem mlinu za	1200 "
7. Odkupiti mlin v Stajah pod sv. Jurjem za	4000 "
8. Prenarediti jez pri drugem pod sv. Jurjem za	1200 "

Skupaj . 20.600 gl.

Cene preračunile so se na podlagi najnižjih, v tem kraju navadnih dnin. Enotne cene so razven one pod tek. št. 1 prav postavljene. Točka 1. zadeva namreč izkopanje zemlje in se mora od 20 kr. na 22 kr. od m^3 povikšati, oziroma popraviti. Vsled tega se pokaže prekoračba proračuna za 3000 gl.

Ako bi se za ta dela porabili prisiljenci, prihranilo bi se 5 do 8% ali 5000 do 8000 gl.

Proračun stroškov določil se je konečno takó-le:

1. Premaknenje zemlje ali prsti 160.000 m^3 po 22 kr.	35.200 gl.
2. Nabrežno zakrivalo 15.000 m po 1 gl. 24 kr.	18.600 "
3. Vodovodeče naprave 5000 m po 4 gl. 24 kr.	22.100 "
Odnos .	75.900 gl.

nega staroste in nekatere bom vedno v srcu obdržal. Pretreslo me je, ko mi je povedal, da je hrvatski zastopnik dr. Erazmo Borčić v zboru hrvatskem imel govor o Reki in se jokal, a pri besedah „Hrvati so dali Reko v tuje roke“ so mu tako solze zalile oči, da ni mogel dalje govoriti. Rekel mi je, da se on nádeja, akoravno je že 72 let star, gledati napredek Hrvatske. Žalostnim srcem sem se poslovil od tega vrliga narodnjaka.

Ob treh grem pogledat cerkev sv. Vida. Videl sem križ, o katerem pripovedujejo, da je bil od nekega hudobneža preboden in da je iz rane kri tekla, katera rana se še danes more videti. Cerkev je čedna.

Čujte, kaj se mi je zvečer tega dne zgodilo. Ob osmih grem na večerjo in najmem si v tisti hiši prenočišče. V gostilno so začeli tujei dohajati. Od početka sem dobro izhajal. Prišel sem razgovor z dvema Istrijancema, pravima poštenjakoma. Pripovedovali so mi, kako so slavno s 1500 glasovi izvolili Nabergoja v deželni zbor v Trstu, in da je talijanski kandidat imel samo 400 glasov. Jaz sem se temu iz srca veselil in smo na čast Nabergoju

vsak kupico vina izpili. To so slišali potalijančeni Istrijanci in so se močno jezili. Ta dva človeka morala sta me zapustiti zaradi svojih opravil, in tako sem sam ostal. Dolgo nisem molčal, ker eden Istrijancev me je prašal, od kod sem. Jaz mu odgovorim, da sem iz Dalmacije, in vprašam tudi njega. On mi je odgovoril, da je iz Istre. Dobro, sem rekel; vi ste Istrijanec in mislim, da bote razumeli hrvatski, ker Istrijani večinoma hrvatski govoré. Ko sem to rekel, oglašil se je poleg mene neki gost na levi strani in mi srđito rekel: kako morete vi reči, da Istrijanci razumejo vsi hrvatski; kje ste to slišali? Jaz sem tudi Istrijanec in ne znam ni besede hrvatske, ker mi ni potreba.

Prosim, gospod, v Istri so večinoma Hrvatje. So, ali vi ne poznate zemljevida, ko pravite, da v Istri vsi govoré hrvatski?

Ko vidim, da govorim z narodnim odpadnikom, ki trdovratno zaničuje svoj jezik, vstal sem ter se poslovil. Drugi dan zapustil sem Reko. Peklo mi je srce, da na domači zemlji gospoduje tuj rod. Zbudilo pa se mi je upanje, da se bodo razmere premenile, ker „svaka sila do vremena“.

Prenos .	75.900 gl.
4. Zapirala 3600 po 7 gl. 38 kr.	26.568 "
5. Odkup zemljišče 10 ha po 550 gl.	5500 "
6. Odkup petih mlinov	17.000 "
7. Prenaredba treh jezov po 1200 gl.	3600 "
8. Uravnava stranskih pritokov pri njih izlivu	2500 "
9. Različni troški	3500 "
10. 4% rezervna zaloga	5432 "
Skupaj .	140.000 gl.

Za izvršitev v zgradbenih del določilo bi se iz tehničnega stališča 3 do 3 $\frac{1}{2}$ leta, in sicer bi se prvo in drugo leto izvršilo izkopanje zemlje, tretje leto pa bi se utrdili nabrežni obronki, prenaradili bi se jezovi pri mlinih, izgotovile bi se vodovodeče naprave ter naredili prodori. Iz denarstvenega stališča pa bi se zaradi lažje priprave potrebnih novcev priporočalo, da se ta dela v petih letih izvrše.

Z ozirom na zdaj navedeno, iz katerega se brezdvomno razvidi, da je pri napominanem podjetju trajno pomoč možno doseči le na podlagi izboljševalnega zakona z dne 30. junija 1884, sklenil je deželni odbor, slavnemu deželnemu zboru nasvetovati, da se uravnava potoka Mirne razglasi za deželno podjetje, h kateremu bi pripomogli, in sicer državni izboljševalni zaklad s 40%, dežela s 30%, in vdeleženci s 30% dotičnih stroškov. Omenja se, da je upravičeno, ako se iz državnega izboljševalnega zaklada zahteva donesek s 40%, ker gré pri tem podjetju, kakor sledi iz poročila strokovnjakov, tudi za naredbe v neškodljivo odvajanje gorskih, pesek in šuto nosečih vodâ, katere so pritoki potoka Mirne, ki nje nereden tok prouzročujejo in ob času povodnji zemljišča na ta način poškodujejo, da nanesó in pusté ležati polno prodovino.

Gledé 30% doneska, kateri naj bi dali vdeleženci, naj bo v kratkem omenjeno, da deželni odbor nij mogel višjega odstotka določiti, ker bi ga vdeleženci nikakor ne mogli zmagovati in bi zaradi tega bilo nevarno, da se podjetje potem celó ne zvrši.

V pričakovanju, da bo slavni deželni zbor zgoraj navedenemu nasvetu pritrđil, predlaga se v privitku pod ./. to podjetje zadevajoči načrt zakona, da ga slavni deželni zbor ustavno odobri.

Prepričani smo, da je to poročilo marsikateremu ugajalo, ki je želel nadrobnega pouka v stvari, in v svojem času hočemo priobčiti še kaj več o napredovanju v tej, za vso deželo in za državo v gospodarskem oziru važni zadevi.

Politični pregled.

V Ljubljani, 6. septembra.

Notranje dežele.

Državni zbor pričné svoje delovanje v petek dné 19. oktobra.

Deželnemu zboru štajerskemu predložil je odbor minóli ponedeljek predlog o porabi onih 50.000 gl., katere je dežela namenila za dobre namene ob cesarjevi 40letnici. Predlog se glasi: „Iz glavnice v znesku 50.000 gl., katere je dežela odločila povodom štiridesetletnice Nj. veličanstva, založila se bo glavnica „Cesar Fran-Josipova“ za deset ustanov za gluhoneme, rodóm s Štajerskega.“

Novi sladkorni davek, ki se je uvel z dnem 1. avgusta, nesel bo v celi državi nad 20 milijonov. Ako bodo višji davki od sladkorja, tobaka in žganja nesli 40 do 50 milijonov, pričela se bo v Avstriji nova finančna doba, brez primanjkljeja, ako — oboroženi mir ne bo vsega požrl.

Vnanje države.

Iz Belgrada se poroča, da bo prihodnja **srbska** skupščina proglasila ločitev kraljevega zakona državnim činom, ker je potrebna za dinastijo in državo. Čudno, kako morejo kaj takega trditi belgrajski krogi. Sedanja skupščina ima radikalno večino, in ta stoji odločno na kraljičini strani. Ako hoče Kristić kaj takega doseči, razpustiti mora skupščino in razpisati nove volitve. K temu koraku pa mu manjka poguma. Kristić sam dobro vé, kako mišljenje vlada po deželi. Ko bi upal na volilno zmago, čakal ne bi bil z razpustitvijo skupščine do danes, ko so se razmere poostriale do najskrajnejše meje.

Bolgarski princ Ferdinand bo v nekaterih dnéh odpotoval za štiri tedne v provincijo. S poluuraadne strani se poroča, da se bo pri tem svojem bivanju na deželi vdeležil večjih vojaških vaj. — Cankov, največji nasprotnik Ferdinandov, se je izjavil v Petrogradu, da se bo princ vzdrl na prestolu dlje časa, kakor se to sploh domneva, ker ima še mnogo denarja na razpolaganje.

Več listov piše, da se bo zaročil *ruskí* veliki knez Pavel Aleksandrovič, najmlajši brat carjev, z *grško* princesinjo Aleksandro, rojeno leta 1870.

Nemški narodno-liberalni listi prorokujejo, da bo Bennigsenovo imenovanje postalo velikega pomena za prihodnjo obliko, ustavo in osnovo državnih uradov. Doba Viljema I. je prominola, nalog sedanjega časa pa je, da se s pomočjo Bismarckovo s poštenimi napravami nadomesti to, kar izgublja narod velikih mož.

„Reichsanzeiger“ objavlja zaročitev *grškega* prestolonaslednika Konstantina s princesinjo Sofijo, sestro *nemškega* cesarja. Ženin je rojen dne 2. avgusta 1868, nevesta dne 14. junija 1870. Ta zaročitev ni iznenadila. Prestolonaslednik živi že leto dni zaradi studij v Nemčiji ter je bil vedno jako pristržno sprejet v družini nemškega vladarja. Zatrjuje se, da je zaročitev želel tudi že cesar Friderik. Listi pozdravljajo ta dogodek jako simpatično ter upajo, da se bodo vsled njega še bolj utrdile prijateljske razmere mej nemškim na eni in ruskim ter danskim dvorom na drugi strani.

Predvčerajšnjim sta v *francoskem* ministerskem svetu poročala Floquet in Krantz o izvršnem vtisu svojega toulonskega potovanja. — Vlada je naznanila glavnemu gubernatorju v indijskem Kitaju, Constansu, da ga smatra od službe odstopivšega ter da mu bo pri prihodnjem ministerskem posvetovanju imenovala naslednika. — Boulangerovo glavno glasilo „La Presse“ trdi, da Boulanger ni storil koraka na nemška tla. „Figaro“ pravi, da so generala videli v nekem madriškem gledišči. Včeraj se je poročalo, da je Boulanger zapustil Hamburg ter odpotoval v Petrograd, „Hamb. Nachrichten“ pa oporekajo trditvi, da je bil Boulanger v Hamburgu. Kje se skriva general, ni znano, toliko je gotovo, da se trudi zagrniti v tmino svoje potovanje s pomočjo udanih mu listov in da se mu je to tudi do sedaj posrečilo.

Italijanski ministerski predsednik Crispi je, kakor trdi „Pol. Corr.“, jako zadovoljen z vspehom svojega potovanja. Posebno navdušeno govori o sestanku s Kálnokyjem. Crispi je hotel doseči, da se odstranijo v srednjeevropskih državah vsi elementje, ki so nevarni miru, in to se mu je bajé popolnoma posrečilo.

Grof Fè d' Ostiani se je izrazil nasproti vredniku „Ephimeris“, da so popolnoma neosnovane vse trditve, ki so se naslanjale na prihod *italijanske* mornarice v *grška* pristanišča. Grof Fè d' Ostiani meni, da se bodo italijanske ladije vdeležile slavnosti povodom vladne petindvajsetletnice *grškega* kralja Jurija.

Iz *turške* prestolnice se javlja: Novi armenski patrijarh za Carigrad se bo v kratkem izvolil. Kandidatura nadškofa bešiktaškega, msgr. Korena de Lusignana, in škofa v Brussi, msgr. Bartolomiosa, se je opustila, ker sta oba dobila enako število glasov v armenskem narodnem zboru. Na njujino mesto se bodeta postavila kot kandidata armenski nadškof v Egiptu, msgr. Izmirlian, in msgr. Ašikian, prijor nekega samostana v Izmidtu.

Brzobjavke iz Madrida so predvčerajšnjim naznanjale svetu, da je *španjsko* kraljico povozil neki zasebnik, kojemu so se splašili konji, ter jo ranil. Ta vest se preklicuje, kajti kraljica je popolnoma zdrava.

Izvirni dopisi.

S Krškega, 4. septembra. Ker so Boštjanu „nebodigatreba“ sapo zaprli prepotrebni dopisniki „Slov. Naroda“, hočem i jaz z resnico na dan; zagovarjal ga ne bodem zaradi njegovih stvari, če se je bal zamere pri Petru ali Pavlu, ampak smelo rečem, da dopis ni nobenega žalil, izvzemši morebiti g. poštarja.

Nikar se ne jezite, g. vrednik, če Vam povem sledeče: Grdo ostentativno sovraštvo do županstva in korporacij je bilo od strani dopisnikov „Narodu“ in „Dolenjskim Novicam“, da so zamolčali v svojih dopisih, da bode krška občina združena z uniformirano gardo in požarno brambo praznovala 40letnico vladanja Nj. veličanstva, še grše pa je bilo, da je nekdo poročal, da županstvo in korporacije praznujejo 18. avgusta rojstni dan cesarja in da se bode 40letnica praznovala 2. septembra po pevskem društvu iz Ptuja.

V programu občine združene z društvu ni nikake opombe, da bode i šolska nežna mladina praznovala 40letnico. Ergo tudi tako grdo napadeni župan krški ni govoril poleg slovenskega tudi par besed nemških nežni šolski mladini, kajti dvorana (telovadnica) bila je od strani c. kr. okrajnega šolskega sveta blagovoljno dana županstvu in korporacijam na razpolago, za šolsko mladino je v velikem šolskem prostoru še kak koticček ostal, da bi se ne pohujšala.

Zraven javnih funkcionarjev bili so i gg. častniki navzoči, mej njimi dotični poveljnik (ime mi ni znano), kateri so pri požaru v Leskovcu celo vas rešili, kakor je bajé dopisnik sam priznal. Na dan

slovesnosti je pa poveljnik poslal par topov, da so v proslavo slavnega dne sprožili 24 strelcev. Kakor sem zvedel, posvetovali so se pred slavnostnim govorom veljaki, da li bi ne bilo na pravem mestu, da župan krški v zahvalo tudi par besed po nemški pové — ne pa šolski mladini, in to je storil.

Gosp. Pfeiferja poznamo predobro, da je čist značaj, in kóga ni razveselila brzobjavna vest, da je bil voljen županom? Takoj po nastopu odstranil je nemško uradovanje ter si v porazumljeni blage slovenske duše dr. Kocelijem priredil izključno slovenske listine.

In tega moža hočejo zaradi njegove uljudnosti nekateri črniti?

Zakaj pa g. dopisnik trmasto molči o nemškem govoru gospoda vgojitelja-učitelja in slovenskega pisatelja?

Konečno še par besed: Dopisnik očita Boštjanu ter pravi: „z resnico na dan“.

Požarna bramba ima zato nemško komando, ker to društvo podpira dobrotnica.

Kaj pa potem, če dobrotnice ne bo in društvu zapusti lepo svoto s tem pogojem, da se ima nemška komanda do vesolnega dne vzdržati, ináče podpora odpade?

Ribničan bi rekel: Če bode turški paša kaj več plačal, bomo pa po turško ogenj gasili.

Uniformirana priv. garda, ker je v vojaški obleki, pravijo, da ima vojaški značaj. Takoj bi vpeljala slovensko komando, ko bi se nam posrečilo imeti isto vsaj pri bramboveih, a tega jaz z Boštjanom vred ne bodeva doživela.

Kropa, 2. septembra. (Pojasnilo.) Slavno županstvo v Kropi je doblilo neko brezimno pismo, v katerem se zabavlja in se mu grda nevhvaležnost predbaciva, ker se ni na Veliki Šmaren pri danzvonjenji streljalo po želji rajnega prečastitega gospoda prošta. Sploh tudi mislijo, da bi jaz kot brat imel skrbeti za streljanje, in da bi bil upil in zabavljal, ko bi bil kdo drugi župan itd. Torej, ker je to javno, naj tudi javno povem, da je županstvo po mene poslalo, ko je videlo, da ne more smodnika dobiti. Jaz sem se tega prepričal in županstvo je izreklo, da se bode sedaj na Mali Šmaren streljalo. Jaz na tak način nisem mogel ničesa reči in zabavljati, ko bi bil gospod župan tudi moj največji sovražnik in tožnik.

Matija Zupan.

Dnevne novice.

(Protonotarjema apostolskima ad instar participantium) imenovana sta od sv. Očeta papeža Leona XIII. prečast. gg. kanonika ljubljanskega stolnega kapitula: prelat dr. Andrej Čebašek in vodja dr. Janez Kulavie. Kot taka prišteta sta papeževim domačim prelatom (praelatus domesticus) ter jima razun drugih privilegij pristoja tudi pravica nositi pontifikalija izvzemši pastirsko palico. Čestitamo na tako visokem odlikovanju!

(K „Sokolovej“ petindvajsetletnici.) Ker vlada ni dovolila, da bi se dne 8. t. m. med šesto in sedmo uro zvečer zaprla cesta od Ljubljane do Št. Vida, priredil bode „Klub slovenskih kolesarjev“ tekmovalno dirko istega dne popoldne od $\frac{3}{4}$ na 2 do $\frac{3}{4}$ na 3. — Ves ta čas ostane cesta od Koslerjevega vrta do „slepega Janeza“ pred Št. Vidom zaprta za vožnji promet; kedor se bode torej hotel ravno tedaj peljati iz Ljubljane v Št. Vid, moral se bo voziti po cesti okrog Rožnika in skozi Dravlje. Dirke se bodo vdeležili biciklisti iz Zagreba, Vrhnike, Postojine, Logateca, Karlovca, Jaske in drugod.

(Gosp. Josip Gorup), znani rodoljub na Reki, poslal je kot častno darilo za „Sokolovo“ tekmovalno telovadbo petindvajset cekinov.

(K vspredu „Sokolove“ petindvajsetletnice) dostavimo, da bo v nedeljo, dne 9. t. m., o polu osmih zjutraj v cerkvi na Rožniku č. g. Gregor Einspieler daroval sv. mašo, pri kateri bodo beli pevci čitalnice ljubljanske.

(Dragocena trakova), katera bodo koroški Slovenci poklonili „Sokolovi“ zastavi, razstavljena sta danes in jutri na ogled v oknu prodajalnice gospe Marije Drenikove na Kongresnem trgu.

(Českíh „Sokolov“) reditelji pri izletu v Ljubljano so predtelovadci praškega „Sokola“ gospodje: Pechan, Čížek, Fiedler in dr. Krejčí. Dalje je poslalo društvo 4 člane telovadce, da se

vdeležé tekmovalne telovadbe, in najelo slavno šestorico izbornih trobentačev iz tovarne g. Červenega v Kraljevem Gradci, kjer je prvi zavod glasbenih strojev v Evropi.

(Na Reseljev grob) vzelo je odposlanstvo iz rodoljubnega Hrudima, kjer se je porodil Reselj, venec iz narodnih vizitnic s podpisi najodličnejših oseb hrudimskih, da ga položi tukaj na gomilo. To je prvi češki narodni venec, ki ga bomo tu videli.

(Za dirko slovenskih biciklistov,) ki bo povodom „Sokolove“ slavnosti, dobil je odbor za dirko krasna darila za najboljše tekmovalce. Prvi častni dar so poklonile za najboljšega domačega biciklista ljubljanske narodne dame. Dva krasna darova sta poklonila društveni predsednik g. dr. Gregorič in njegova gospa soproga. Društveni odbornik g. Leustek daroval je jeden dar za tujega biciklista, vrhu tega razdelil bo klub 4 večje in 4 manjše srebrne svetinje, lepo in okusno izdelane v Zagrebu.

(Iz notranjske Bistrice) se nam poroča: Včeraj dne 4. t. m. se je pripeljal potovaje iz Postojine v Opatijo, v Bistrico srbski kralj Milan s svojim prestolonaslednikom. Spremljalo ga je 8 gospodov. Obedoval je v Jelovškovej gostilni ter se odpeljal malo pred 3. uro popoldne s spremstvom dalje proti Reki. Na vrtu zbrani domači gostje so pozdravili odhajajočega vladarja z „živio“. Videlo se je, da je bila ta izjava kralju všeč; prijazno je odzdravljal ter se prav domače vedel. Nadejamo se, da bo našo lepo domovino in bratski narod slovenski v dobrem spominu ohranil.

x y.

(Na ljubljanski gimnaziji) prične se šolsko leto dne 18. t. m. Vpisovanje na novo vstopivših dijakov bo dne 15. in 16., in ostalih dne 17. t. m. Izpiti dne 17. in 18. t. m.

(Na c. kr. novomeški gimnaziji) se otvori šolsko leto 1888/9 dne 18. septembra s slovesno sv. mašo in s prizivanjem sv. Duha. Učenci v prvi razred se bodo vsprejemali 15. septembra, v druge pa 16. in 17. septembra.

(G. F. S. Vilhar,) rojak naš, dobil je te dni od tajnika črnogorskega kneza in pesnika J. Sundečića sledeče pismo: Vrijedni in velecienjeni gospodine! Častim se javiti Vam, da je Nj. visočanstvo, moj Knjaz i Gospodar Nikola I. vrlo rado dovolio, da mu Vi posvetite treću knjigu svojijeh glasbotvora, koju nameravate skorim vremenom izdati. Dostavljajući Vam ovu ugodnu vijest, veoma se radujem, što sem imao priliku, da Vam na uslugi budem. Sa odličnim poštovanjem — J. Sundečić, počastni tajnik Njegovag visočanstva Knjaza Ornogorskog.

(Iz Tridenta) se nam poroča: Dne 6. t. m. ob treh zjutraj odide peš-polk nadvojvoda Rainer št. 59 iz Tridenta k vojaškim vajam v Bruneck in po končanih vajah v novo posadko Solnograd. Mesto omenjega polka pa pride semkaj v Trident peš-polk vojvoda Cumberland št. 42, kateri jê bival do sedaj v Rivi na Gardskem jezeru.

(Ljubljanski požarni brambi) daroval je pokojni c. kr. okrajni glavar V. Dollhoff 200 gl. (Štiridesetletnico cesarjevo) praznovala bota Litija in Šmartno v nedeljo dne 23. septembra. Slavnost bode velika. Vabimo vse rodoljube, posebno iz okraja litijskega. Program naznanimo pozneje.

(S Pivke) se poroča, da so pol ure od Trnja zasledili velikansko podzemeljsko jamo, katere kapniki se dadó primerjati z onimi v postonjski jami.

(V Ljubljani) je pala včeraj na Poljanskem nasipu neka dekla, ko je prala. Vojak domačega pešpolka št. 17 skočil je za njo ter rešil jo smrti.

Telegrami.

Praga, 6. septembra. Cesar je naročil svojemu namestniku, naj naznani prebivalcem v Piseku za izjave lojalnosti, dalje prebivalcem v Piseku in občinam piseškega okraja za posebno požrtovalno prijaznost do vojakov povodom vojaških vaj posebno cesarjevo zahvalo in priznanje.

Peterburg, 5. septembra. Vest o Boulangerjevem potovanju v Rusijo je neosnovana. Listi trdijo, da Boulanger v merodajnih krogih ne bo našel simpatij, kar mu je dobro znano.

Berolin, 6. septembra. „Nord. Allg. Ztg.“: Poročilo, da je grof Bismarck odpotoval v Anglijo, ni resnično. Sedaj biva v Ostende in je bil dne 3. t. m. od belgijskega kralja

govabljen k obedu. Sredi septembra vrne se grof Bismarck v Friedrichsruhe.

Umrli so:

4. septembra. Frano Možina, klučarjev sin, 1 1/2 mes., Marija Terezije cesta št. 4, katar v črevih. — Anton Povše, posestnik, 85 let, Kolodvorske ulice št. 23, Marasmus senilis.
5. septembra. Jožef Füsselberger, delavec, 46 let, Poljanska cesta št. 50, jetika.

V bolnišnici:

31. avgusta. Terezija Kestel, [gostija, 77 let, Marasmus senilis.
2. septembra. Anton Sakmur, pek, 23 let, vročinska bolezen.

Tujci.

4. septembra.

Pri **Maltcu**: Rudolf Lindner, svetnik, iz Berlina. — Stalicki, Puwlat in Fischer z Dunaja. — F. Laj, trgovec, iz Kočevja. — Hohn, inženir, iz Kočevja. — Lavtičar, s soprogo, iz Trsta.

Pri **Slonu**: A. Stoll, Klees in Gayer, c. kr. majorji, z Dunaja. — Gregor Cisarek in Pilpach iz Trsta. — Potocky, soproga trgoveca, iz Gorice. — Med. dr. Karol Bance, s Tirolskega.

Pri **Bavarskem dvoru**: Mirtling in Brešnik, iz Celja. — Janez Jeglič iz Begunj. — A. Debelak, klobučar, s soprogo, iz Slovenjega Gradca.

Pri **Avstrijskem caru**: Marija Erjave, z družino, s Krškega. — Debelak, iz Tržiča.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. zjut.	742.2	11.6	sl. svzh.	del. jasno	0.00	
5. 2. u. pop.	741.7	24.0	sr. szap.	jasno		
9. u. zveč.	742.1	18.0	sl. jzap.	oblačno		

Srednja temperatura 17.9°C., za 1.9° pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

6. septembra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	81 gl. 80 kr.
Sreberna " 5% " 100 " 16% "	82 " 35 "
4% avstr. zlata renta, davka prosta	111 " 50 "
Papirna renta, davka prosta	97 " 80 "
Akcije avstr.-ogerske banke	863 " — "
Kreditne akcije	315 " — "
London	122 " 30 "
Francoski napoleond.	9 " 65 1/2 "
Cesarski cekini	5 " 79 "
Nemške marke	59 " 60 "

Št. 15083.

RAZGLAS.

(1)

Podpisani magistrat naznanja, da se po naročilu visoke c. kr. deželne vlade, zaradi smrkavosti, ki se je tukaj pokazala pri domačih in vojaških konjih, na somenj ki se v Ljubljani prične 10. dan t. m. in — do preklica — tudi na druge tukajšnje živinske sejme konji goniti ne smejo.

Magistrat dež. stolnega mesta Ljubljane, 5. dan septembra 1888.

Št. 14589.

Razglas.

(3)

Ker so bili štirji tukajšnji konji dlje časa **hudo smrkavi** in je mogoče, da so tudi drugi konji od njih našli to nevarno bolezen, naroča se vsem lastnikom konj, da nemudoma objavijo mestnemu magistratu, če pri katerem konji opazijo kako sumno znamenje. Ta bolezen, katera je včasih dolgo skrita, prikazuje se s tem, da se živali začne cediti iz nosnic, ali da jej zatekó podčeljustne žleze, ali da se v nosnicah spuščajo mali trdi mazulji. Sumno je tudi, če konj jame težko sopsti, zamolklo pokašljevati in hujšati.

Kdor gosposki ne oznani o pravem času, da mu je živina zbolela za sumno ali očitno boleznijo, tega je po postavi za 29. dne februarja 1880, št. 3 drž. zak., kaznovati z zaporom do 2 mesecev ali globo do 300 gl.

Mestni magistrat ljubljanski
dné 28. avgusta 1888.

Izdajatelj: Matija Kolar.

Za šolsko mladino pri slavnostih povodom 40letnega vladanja Nj. veličanstva cesarja priporočava z barvotiskano sliko cesarja našega in 17 lesoreznimi podobami okrašeni, v najinem založništvu izšli slavnostni spis

Naš cesar

(1848—1888).

Zgodovinski spis za slovensko mladino.

Priredil učitelj.

Slavnostni ta spis, koji so priporočali visoki c. kr. deželni šolski sveti kranjski, koroški, primorski in štajerski najtopleje v nakupovanje, je kaj priličen zaradi svoje patrijotične vsebine kakor tudi zaradi bogate opreme svoje v stalen spomin na letošnju štiri-desetletnico vladanja Nj. veličanstva cesarja našega Frana Josipa I.

Cena spisu je 18 kr. Za 100 in več kupljenih izvodov se znatno cena zniža. (19)

Razprodajalcem dovoljuje se rabat.

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg.

Janez Dogan,

mizarski mojster v Ljubljani

na Dunajski cesti št. 15, (Medijatova hiša)

priporoča svoje dobro vrejeno zalogo raznovrstne

hišne oprave,

politovane in likane: altarne podstavke po 5 gl. 50 kr., divane, garniture, modroce na peresih po 10 gl., žimnate modroce po 20 gl., vozičke za otroke, okvire za svete in posvetne podobe po mogoče nizkej ceni.

Tudi prevzema vsa mizarska in stavbena dela. Cenilnik s podobami zastoj in franko.

OTOMANE,

!!gl. 38 a.v.!!

(glej podobo), najbolj praktično, elegantno, moderno in priljubljeno tapecirano pohištveno orodje, preoblečene z modernim in močnim blagom in popol-

no pozamenterijo, to je s čopi in dolgimi franžami iz blaga, izdeluje po — 38 gold. a. v. — zajamčeno dobro in solidno narejene

Anton Obreza,
tapecirar in dekoratér

v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 4,

Uzoreci blaga resnim kupcem franko na razpolago. Vsa v mojo stroko spadajoča dela v mestu in na deželi izvršujem najceneje. — Modroce na peresih (Federmatratzen) 10 gl. in višje. — Preč. duhovščini priporočam kot specialiteto: altarne preproge.

Ceniki s podobami zastoj in franko na zahtevanje.

Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Ljubljana,

za Franciškansko cerkvijo v g. J. Vilharja hiši št. 4.

priporočata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v njih stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot znano reelno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočilne za prekupee so oljnatne barve v ploščevinastih pušicah (Blehbüchsen) v domačem lanenem oljnatem firneži najfinije naribane in boljše nego vse te vrste v prodajalnah.

Cenike na zahtevanje.

C. kr. priv. fabrika za izdelovanje

zarezanih strešnikov

v Zilski dolini na Koroškem

priporoča svoje patentovane vštirične zarezane strešnike,

ki so najbolj bili odlikovani na keramični razstavi v Parizu.

Slové že daleč po svetu,

ker so lahki, solidni, lični, po ceni in ker najmanj trpé od mraza in snega.

Poroštvo za tri leta.

Ž njimi krijejo že po Laškem, Švicarskem, Francoskem, Nemškem in celo po Ameriki. — Fabrika je za vso avstro-ogersko državo lastnica konstanškega patenta za izdelovanje zarezanih strešnikov, potem vseh patentov za izdelovanje Schmidheinijevih zarezanih strešnikov, kakor tudi Passavant-patenta.

Proti posnemalcem in ponarejalcem se bode po smislu patentnega zakona najostreje kazenski postopalo. Izdeluje tudi najboljše vrste (19)

zidarsko opeko, žlebake, steklene zarezane strešnike in strešna okna.

Streha na ogled je na tukajšnjem kolodvoru Rudolfove državne železnice.

Glavni zastop in zalogo za Kranjsko, Trst, Reko, Gorico kot za vse Primorsko, Istro, Goriško in Dalmacijo imata

F. P. VIDIC & Comp., v Ljubljani, Slonove ulice št. 9.

Ne zameniti z Radgonsko, to je Radkersburger.

Radenska kislá voda in kopališče.

Radenci na slov. Štajerskem ob vznožji Slovenskih goríc.

Kot zdravilna voda.

Radenska kislá voda ima med vsemi evropskimi kisleci največ natrona in litija. Posebna njena lastnost je, da pomaga pri vseh boleznih, koje dobi človek vsled prevelike kisline v svoji vodi, kakor pri hudici, pri kamnu v želodcu, mehurji in ledicah, ter je neprecenljivo zdravilo pri zlati žili, pri boleznih v mehurji, pri zasliženjih, kadar se napravlja kislina v želodcu in črevesu, pri vredu, katarjih in živčnih boleznih.

Kot namizna voda.

Vsled obilne oglene kisline in oglenokislega natrona, prijetnega okusa in močnega penjenja je radenska kislá voda najbolj priljubljena poživljajoča pijača. Pomešana s kislím vinom ali s sadnim sokom in sladkorjem je močno žameca, žejo gaseča pijača, koje imenujejo mineralni šampanjec.

Obvarovalno zdravilo.

Jako razširjena je in mnogo se rabi radenska kislá voda kot varstvo in zdravilo zoper davico, škrlatico, mrzlico in kolero.

Kopeli in stanovanja.

Kopeli se prirejujejo iz železnate in kislé vode z raznovrstno gorkoto. Skušnja učí, da pomagajo posebno zoper: hudico, trganje po udih, ženske bolezni, pomanjkanje krvi, bledico, histerijo in neplodovitost. (Cena kopeli 35 kr., cena za eno sobo 30 kr. do 1 gold.)

Ogljeno-kislí litij kot zdravilo.

Liter radenske kislé vode ima v sebi 0.06 gr. dvakratno ogljeno-kislega litija, to je množina, ki se težko prekorači pri enkratnem zavžitku. Kolike vrednosti je ta jako močan lužnik kot zdravilo, dokazujejo Garrodovi poskusi, ki so se vsestranski potrdili. Položil je košče kosti in hrustancev od protinastih bolnikov v enako močne tekočine kalija, natrona in litija. Prvi dve niste skoraj nič vplivali, slednja pa tako odločno, da so bile protinastih snovi navzete kosti v kratkem proste vse nesnage. To ga je napotilo, da je začel poskušati z litijem pri protinastih bolnikih, kojih seavníške prevlake so postajale vedno manjše ter konečno popolnoma prenehale. Vsepihi, koje so dosegli pri enacih razmerah tudi drugi zdravniki.

Cenike razpošílja zastoj in franko kopališče radenske statine na Štajerskem.

(39) V zalogi imata kisló vodo Ferdinand Plautz in Mihael Kastner v Ljubljani.

Odgovorni vrednik: Ignacij Žitnik.

Tisk „Katoiške Tiskarne“ v Ljubljani.